

# *Кері байланыс арқылы педагогтің рефлексивтік қабілетін дамыту жолдары*

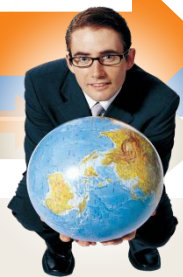




## Бағдарлама мақсаты мен нәтижесі

1. Қазақстан мұғалімдерінің үздіксіз кәсіби дамуына қолдау көрсету...
2. Өз тәжірибесіне сыни көзбен қарап түсінуіне, өзін дамыту үдерісінде мұғалімнің қабілетін жетілдіру.





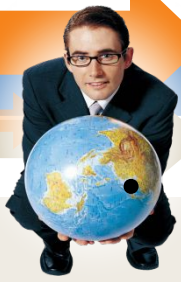
# Көзге көрінетін оқыту

**Профессор Джон Хэтти**  
**Окленд Университеті**  
**Жаңа Зеландия**



# Көзге көрінетін оқыту дегеніміз не?

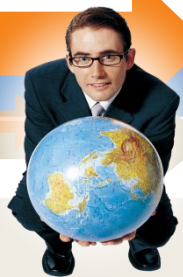
- Көзге көрінетін оқыту – бұл 15 жылдық зерттеу нәтижесі, ол мектеп оқушыларының оқу үлгеріміне әсер ету деген тақырыптағы 800-ден астам метаанализді (500-ден астам жұмыстардың) қорыту. Ол ненің мектептегі оқытуды жақсартуға шынымен де әсер ететіні (ненің әсер етпейтіні) туралы сындарлы зерттеулердің ең үлкен топтамасы болып табылады.



# Метаанализ & Әсер мөлшері

Білім беру саласындағы көптеген инновациялар мен стратегиялар «жұмыс істейді» деуге болады, себебі олардың оң әсері бар.

- Бірақ мұғалімнің қолдауынсыз, дербес жұмыс істейтін оқушы үлгерімінің жақсарғанын тек бір жылдан кейін ғана көрсетуі мүмкін.
- 1976 жылы Джене Гласс метаанализ ұғымын енгізген болатын – бұл жағдайда әр жұмыстың әсері жалпы өлшем бірлігіне немесе **әсер мөлшеріне** айналады.
- 1.0-ге тең әсер мөлшері оқыту деңгейін 50% жақсартады және бұл аталған әдіспен оқытылған оқушылар, орташа есеппен алғанда, басқа әдіспен оқытылған оқушылардан 84%-ға озады дегенді білдіреді.
- Оқушылардың кем дегенде жартысы жылына 0.4 (иілу нүктесі) әсер мөлшеріне қол жеткізеді, сондықтан 0.4-ке тең әсер мөлшері бар кез келген іс көзге көрінеді.

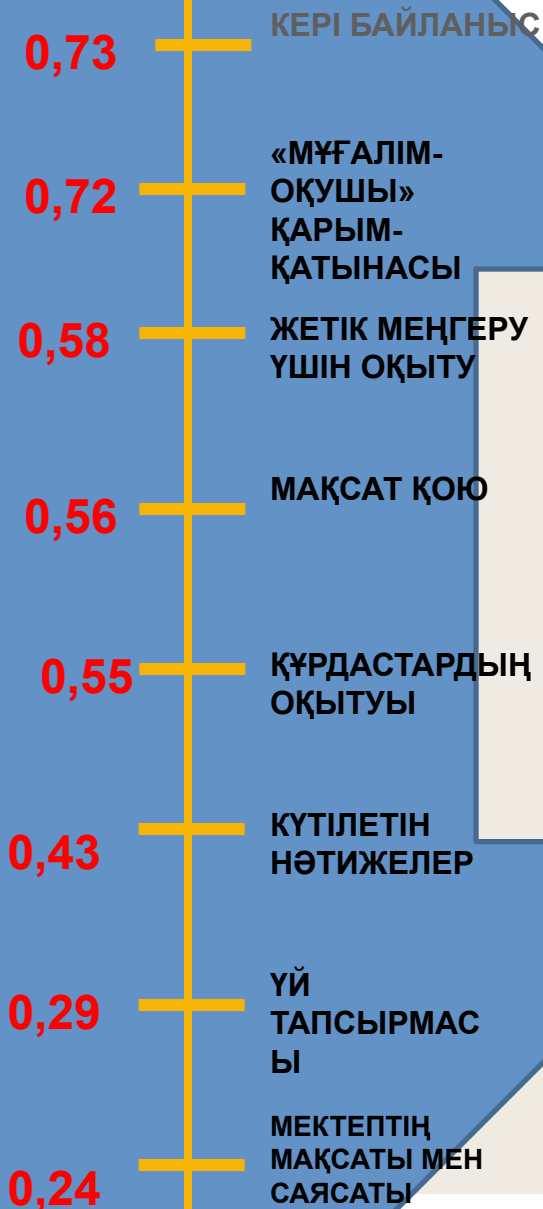


# ОҚУДАҒЫ “9 алмаз”





**Оқушылардың  
оқуына әсер ету  
зерттеуі  
Джон Хэтти,  
1999-2009**







# Оқушылардың оқуына әсер ету 9 алмаз

## Кері байланыс

«Мұғалім-оқушы»

қарым-қатынасы

Мақсат

Құрдастарының

қою

оқытуы

Білімді жетік

меңгеру үшін оқыту

Күтілетін

нәтижелер

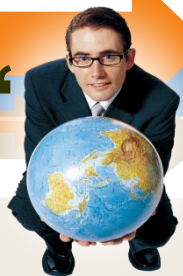
---

Үй тапсырмасы

Мектептің мақсаты мен саясаты

Қабілеттері бойынша бөлу





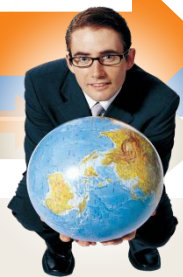
## Жақсаруға қол жеткізудегі ең ықпалды қару – кері байланыс”

- Кері байланыстың саны емес, сапасы маңызды.
- Мұғалім берген түсініктемелердің көбін оқушылар бағаламайды және назарына алмайды.
- Ойлау деңгейі дамыған оқушылар кері байланысты құптайды және оны өздерінің оқу үлгерімін жақсарту үшін қолданады.
- Жазбашаға қарағанда, ауызша кері байланыс анағұрлым тиімдірек.
- Ең тиімді кері байланыс **оқушыдан мұғалімге беріледі.**



# Кері байланыс:

- **Оқушы үшін** – бұл өзінің жетістіктерін сезінуіне, оқудағы кемшіліктерін байқауға және алға жылжу үшін нақты нұсқаулармен көмектесетін ақпараттарды алу.
- **Мұғалім үшін** – оқытудағы жіберген олқылықтарын сезінуге және өз қызметінде өзгерістерді енгізуге (жаңа әдіс- тәсілдерді жинақтауда, оқытудың техникаларын және сабақтың уақытын бөлуде өзгерістер) көмектесетін ақпараттарды жинау



# Кері байланыс құралдары

- Жазбаша пікір
- Қадағалау, бақылау
- Лездік сұрақтар
- Жалпылама сұрақтар
- Сұрақтар
- Кері байланыс күнделігі
- Өзін - өзі бақылау дәптері



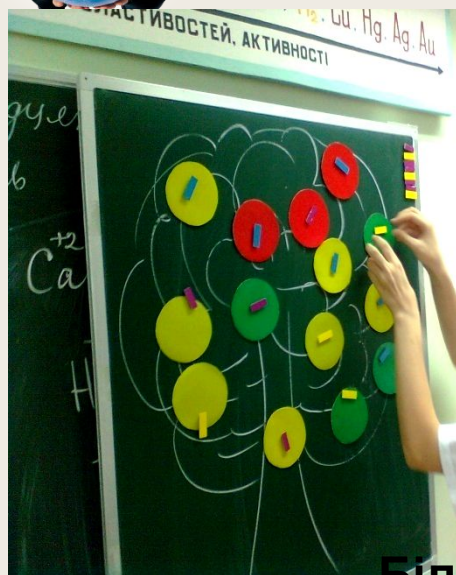
# Жазбаша кері байланыс түрлері

- Эссе
- Екі жұлдыз, бір тілек
- Синквейн жазу
- Аяқталмаған сөйлемдер:
  - ✓ Мен бүгін білдім....
  - ✓ Мен бүгін сезіндім..
  - ✓ Мен келесі сабақта білгім келеді
  - ✓ Мен қиналдым.....

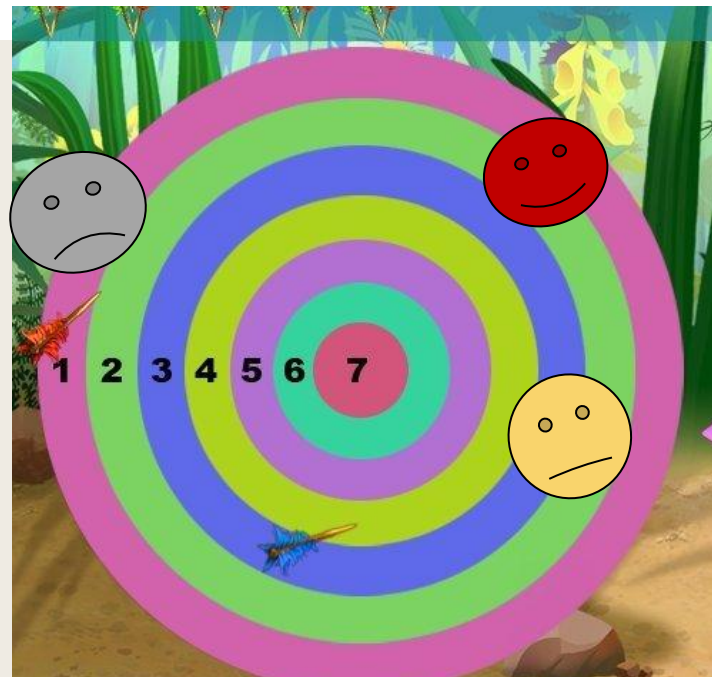




# Құралдармен кері байланыс



Білім ағашы



Эмоция мишені



Алты шляпа



Бағдаршам



## Көмектесіңізші маған...

- **Көмектесіңізші маған !**-бұл мұғалім үстелінде тұратын кішкене дәптер. Кез-келген оқушы бұл дәптерді алып, оған өзінің жазбасын: сұрағын қоюына, өтінішін білдіруіне, өзін қинап жүрген түрлі сауалдарын жазу арқылы мұғалімінен ақыл-кеңес пен көмек алады. Мысалы: “Өтінемін,бүгін менің ереже жаттамағанымды ата-анама айтпаңызшы, ертең жаттап айтамын. Бексұлтан”. “Теңдеуді шешуді түсіне алмай, жүрмін көмектесіңізші.Алтынай.”



# Talk Partners

## «сұхбаттасатын жұп»

### Жұбыңызбен:

- *3 үйренген нәрсе;*
- *Не оңай болды?*
- *Не қиын болды?*
- *Тағы да не нәрсе туралы білгіңіз келетіні жайлы әңгімелесіңіз*







## 2 stars and a wish «2 жұлдыз, бір тілек»

Екі жұлдыз = екі  
ұнаған нәрсе  
(жұмыс туралы);

Тілек – жақсартуды  
қажет ететін нәрсе.



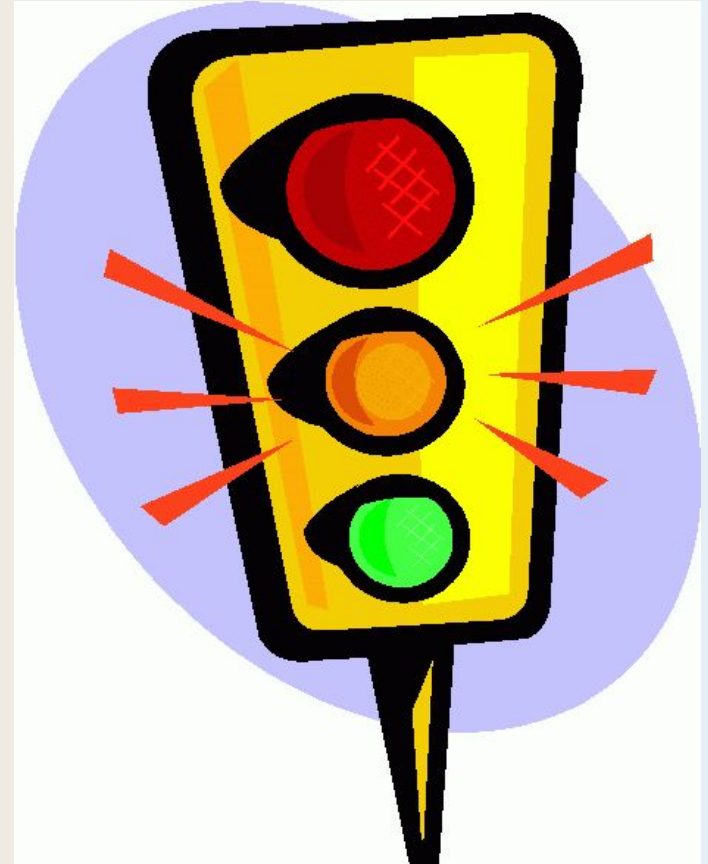


# Traffic Lights «Бағдаршам»

Түсінгенін білу үшін  
қолданыңыз.

Мысалы:

- Қызыл түс – түсінген жоқпын;
- Сары түс – әлі де практика қажет/сұрақтар бар;
- Жасыл түс – барлығы түсінікті.





**Барлығы түсінікті**



**Жартылай түсінікті**

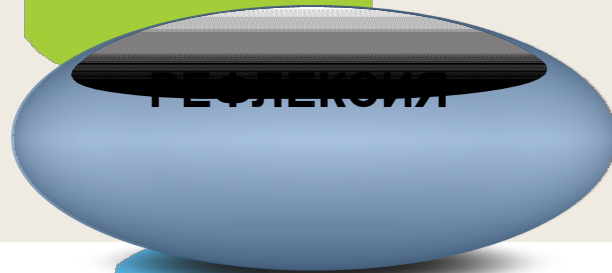
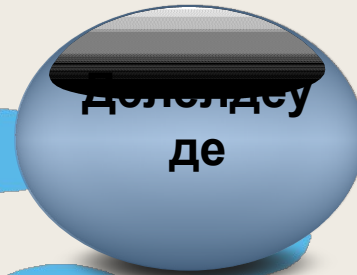


**Түсінген жоқпын**



# НЕГЕ?

## Педагог қиналады....





# Рефлексия

- Бұл адамның өзіне басқа көзбен қарау, өз іс-әрекеті мен жасаған жұмыстарын саралау, талдау, қажеттілігіне қарай жаңа өзгерістерге бет бұру және өзінің дамуын талдап, саралап, болашақ жұмысын болжай алатын қабілеті.



- Рефлексия адамның іс – әрекеттеріндегі кері байланыстың механизмі ретінде әлдебір нәтиже емес (айнаға қарау), сонымен бірге бұл ішкі өзгерістермен, ойлаудың таптаурынын сезінуімен және қайта түсінуімен байланысты үдеріс.



## Қысқаша теория..

***Бұл терминді Джон Локи 17 ғасырда берген.***

*«Рефлексия – адамның өз істерінің мәнін түсіну, олар туралы ойлану барысында өзіне өзінің нені, қалай жасағаны туралы толық және анық есеп беруі немесе өзі әрекет барысында басшылыққа алған ережелер мен кестелерді мойындауы не жоққа шығаруы»*





# Рефлексия не береді?





# Рефлексияның қызметі

Құндылықтарды анықтайды

Болжам жасауға бағыттайды

Өйландіреді

Білім деңгейін анықтайды

Сезімдерді анықтайды

Түсіндіреді, нақтылайды

Қызығарады



# «Инсерт»

Стратегиясы

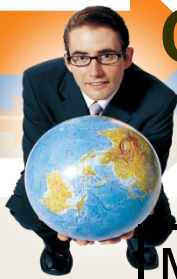


Білемін-білгім келеді- білдім

Белгілер	Негізгі сөздер
✓	
+	
-	
?	

<b>Б</b>	<b>НБК</b>	<b>БК</b>
Не білеміз?	Не білгіміз келеді?	не білдік?

# Сауалнама



Мен сабақта ..... жұмыс жасадым	белсенді / белсенділігім төмен
Мен сабақ барысындағы жұмысыммен..	қанағаттанамын / қанағатсыздықтамын
Сабақ менің ойымша.....	қызықты /қызықсыз
Сабақ бойы мен.....	шаршадым / шаршамадым
Менің көңіл күйім	жоғары /төмен
Ұй тапсырмасы	түсінікті / түсініксіз қажет / қажетсіз жеңіл / ауыр

өйткені

сондықтан

бірақ

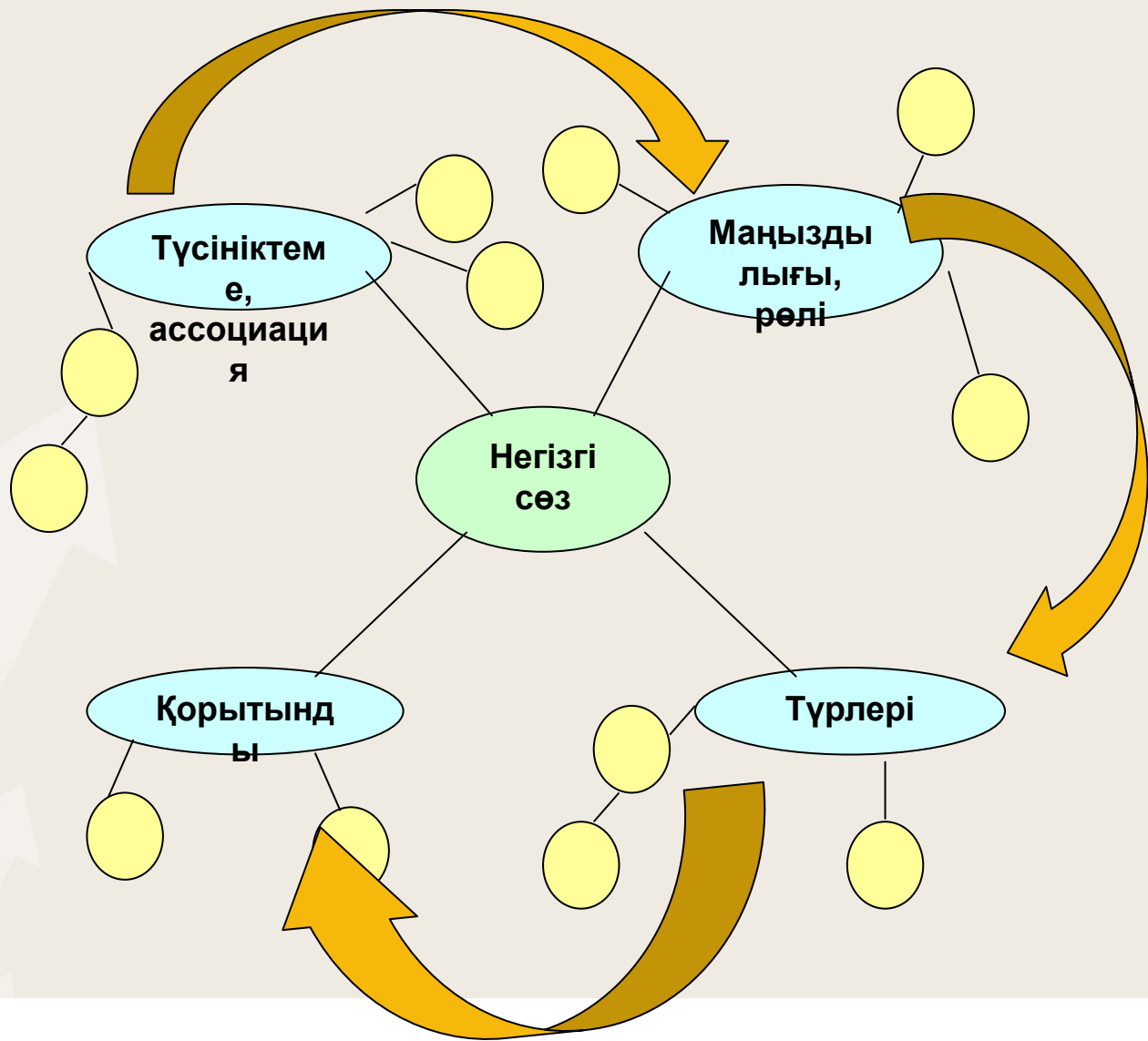
сонда

сондықтан

Онымен қоса



# Кластер, тұжырымдамалық карта





# Өмір дөңгелегі

# Блоб ағашы





# Рефлексия барысында





# Бәрі менің қолымда



Ортан терек- «Маған  
бұл ұнамады»



Шылдыр шүмек –  
«психологиялық  
ахуал»



Сұқ саусақ – «Бұл  
тақырып бойынша  
нақты ақпарат берілді»



Кішкентай бөбек –  
«менің  
ұсынысым».



Алақан–  
«Менің тілегім»

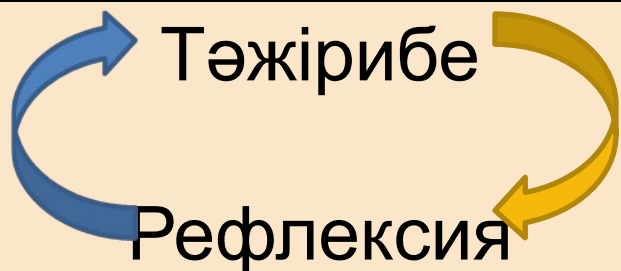


Бас бармақ-«Бұл  
тақырып  
бойынша әлі  
ізденіс керек»



# Рефлексия құралдары

## Рефлексивтік циклдер



Гринэуэй (2002)

## Рефлексивтік бастама

- *Бұрын ... деп ойлайтынмын, қазір ... деп ойлаймын*
- *Мен ... екенін байқап, енді мені ... қызықтырады.*

## Рефлексивтік ресурстар

- Күнделік
- Журнал
- Сауалнамалар

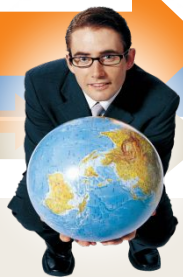
## Рефлексивтік сілтемелер

- *Не дұрыс болмады? Неліктен?*
- *Не онша жақсы шықпады? Неліктен?*

# «Сыни рефлексия?»



- Сыни рефлексия ө тәжірибемізбен идеялар туралы ойлануға, содан соң артқа қарай шегініп, сұрақтарды қоя отырып, өз ойымызды қайта қарау
- Ол бізді кешегіге терең үңілдіріп қоймай, бүгінгіге қарауды және ен бастысы болашағы туралы толғанып, ары қарай әрекет етуді талап етеді.



# Сыни рефлексия артықшылықтары

- Ол білім алып, оны тереңдетуге және растауға көмектеседі;
- Оқытуды жетілдіруге ықпал етеді;
- Барлық балалардың оқудағы нәтижелелерін жақсартады.



# Назарларыңызға рахмет!





- Сертификатталған мұғалім Бағдарлама идеясын толықтай жүзеге асыру үшін не істеуі керек ?
- Сіз директор ретінде қандай көмек көрсете алдыңыз? Қолдау дегенде материалдық базамен (компьютер, интерактивті такта, сағат саны т.с.с) қамтамасыз ету деп ойлайсыз ба? Басқалай сертификатталған мұғалімдерге қандай қолдау көрсете аласыз? Қолдау көрсету қиын ба?
- Орта мерзім, қысқа мерзім, ұзақ мерзімді жоспарды жасауда қандай көмек бере аласыз?
- Ресертификацияға мұғалімдеріңіз дайын ба?
- Бірінші, екінші және үшінші базалық деңгейлі курс мұғалімдерінің қандай айырмашылығы бар?
- Курстан соң портфолионы жалғастыру қажет пе?
- Рефлексивті мұғалім қызметіне талдау жүргізе аласыз ба?





## •2) Сертификат қызметін растау және негізделген (дәлелденген) шешім қабылдау үшін объективті ақпаратты жинау және талдау

Кезең: екінші жылдан бастап 4 жыл бойы

Ескерту: кезең бойынша ПШО порталына материалдарын жүктеу

### ИНСТРУМЕНТТЕР

Мұғалімнің практикадағы өзгерістерін дәлелдейтін ПШО порталына материалдарды жүктеу:

- Жоспарлау
- Оқыту
- Бағалау
- Рефлексия



### СЕРТИФИКАТТАЛҒАН МҰҒАЛІМДЕРДІҢ МАТЕРИАЛДАРЫН ПОРТАЛҒА ЖҮКТЕУ

шілде – қыркүйек

қазан -қараша

қаңтар -наурыз

сәуір -маусым

3 деңгей

Тізбектелген сабақтар топтамасын жоспарлау бойынша материалдар

Жоспарлауды, жүзеге асыру дәлелдерін және сапалы бағалауды қосқандағы бір сабақ бойынша материалдар,

Жоспарлауды жоспарлауды ЖҮЗЕГЕ АСЫРУ ДӘЛЕЛДЕРІН ЖӘНЕ САПАЛЫ БАҒАЛАУДЫ ҚОСҚАНДАҒЫ БІР САБАҚ БОЙЫНША МАТЕРИАЛДАР

Рефлексия және оқу жылының дамуы бойынша материалыдар

4 жыл бойғы қорытынды бойынша сертификатты растауға жіберіледі



# Образец материала учителя 3 уровня

## Один файл

### Материал по одному уроку, включающий планирование, доказательства реализации и оценку качества

Бухарбаева Гулжар Оспановна  
Группа №3  
Город Алматы


портфолио учителя  
3-го уровня  
15.05.2013 год

Отчет В3

Отчет В3

#### Рефлексивный отчет о совместной презентации по заданию «Практика в школе»

На третьем этапе обучения «Лицом к лицу» по запланированному плану нашего тренера Асылжан Ибатовной было проведено задание по теме «Презентация одного урока». Занятие началось с физминутки, которое было проведено дожурными слушателями данного курса. Кусенова Акжарат и Джумабаева Майра провели физминутку под названием «В гостях у Майры», где все слушатели ободрились и были готовы к позитивной работе. Для выполнения задания нам необходимо было поделится на четыре подгруппы с целью дальнейшей работы. Как только группа была поделена на подгруппы, тренер попросила назначить одного эксперта от группы. Я была в четвертой группе и сама изъявила желание попробовать роль эксперта. От первой группы вышел Гапов Бауыржан, от второй группы Джумагалиева Алия и от третьей группы Ковалева Любовь.



Наша задача была подготовить критерии оценки мультимедийной презентации одного урока с применением 7 модулей. Задача группы была - создать урок, подготовить презентацию и защитить. Презентация должна была состоять из пяти слайдов. Первый слайд должен включать в себя титульный лист: фото учителя, с какой школы и тема урока, во втором слайде должны быть цели и задачи урока, третий и четвертый слайды должны иметь план (краткое описание урока) и анализ обучения учителей с представителными доказательствами, а в пятом слайде должен описываться рефлексивный отчет по обучению учителя. После защиты слушатели должны были оценить презентацию в виде «Пирота». «Пирот» разделен на четыре части, так как четыре презентации. Каждая слушатель ставит точки в зависимости от того, насколько им понравился урок. Если урок понравился, точка ставится к краю кусочка пирога, а если не понравится к центру пирога. Я с остальными экспертами составила критерии. Составления критерии не легкая задача, так как мы должны были по баллам составить и расписать каждый пункт. Наши критерии состояли из четырех пунктов, первый


1 стр.

Бухарбаева Гулжар Оспановна  
Группа №3  
Город Алматы

портфолио учителя  
3-го уровня  
15.05.2013 год

Отчет В3

ательствами, работы учеников, записи оценивания мое, так же использовала изображения, видео, аудио и иные возможности для того чтобы представить свою тему презентации имеет индивидуальные особенности, которые явил и неожиданным способом представить идею и вынести проблему.



Джултоева Гулжаман по математике в 5 классе на тему «число нескольких чисел». Гулжаман показала работу в так как не было сплоченной работы в группе. По теме имеет определенную тему, основные части урока содержат на по этой теме, однако некоторые фрагменты могут не являться, в размышлении отсутствуют определения способов развития, показала логичное применение 7 модулей в ответствии с заданиями, но не смогла раскрыть на должном уровне анализ, но выводы были не логичными, не были людьми Программы (3-5) отсутствуют записи оценивания, работ учеников мало, а использовала некоторые аудио и другие мультимедийные возможности для того, чтобы на ключевых моментах, презентации необычным и новым представляется оригинальное понимание проблемы. По критериям Гулжаман расстроилась, но мы объяснили ей, что она не допустила тех ошибок, которые допущена в этой работе.

Алия Данилова Айнаш по познанию мира в 4 на тему «Вода». Работа Айнаш была оценена на среднем уровне, так как группа. По критериям урок имеет определенную тему, важные и значимые утверждения по предмету, ясный ответ и знания с результатами исследования для важные и значимые выводы по теме, показала владение термином ключевых идей среднее, старалась сделать анализ в соответствии с применением модулей Программы (5-7 модулей), оценивания достижений учеников, так же использовала видео, аудио и другие возможности


2 стр.

Бухарбаева Гулжар Оспановна  
Группа №3  
Город Алматы

портфолио учителя  
3-го уровня  
15.05.2013 год

Отчет В3

для того, чтобы сделать акцент на ключевых элементах. Презентация оном представляет оригинальное понимание



то задание было необычным методом обучения. Мы с радостью лись в работу, были очень увлечены. Если ученики работали по двое группе, то здесь они работали по трое, то есть в малых группах, такое давало мотивацию и стимул. Это упражнение заставило учеников говорить, но и слушать и писать. В одном упражнении ученики три названия. Это упражнение оставило положительный след. Во практике я убедилась, что диалог играет важную роль на уроке, но на уроке английского языка. Ученики с удовольствием составляли ответы на вопросы, выдвигали свои идеи и делали анализ по каждой теме.

Вода этого урока, я пришла к выводу, что работа в парах является наиболее эффективной формой диалогического обучения, которая позволяет ученикам самостоятельно работать без страха и смущения правильного ответа, так как всегда есть возможность исправить ошибку с помощью партнера. Оценивание было формативное, менталтаи ученики поощрили друг друга.

Для проверки звуков было выполнено задание «Произношение», где и повторяли произношение звуков. Ученики произносили слова из и ставили их в правильную колонку в зависимости от звуков. Из группы отвечало 3-4 ученика. Первыми и быстроими были Аман Аскар, Боржане Нуржанат, Ринеза Жампа и Толкин Маррас. Их были точными и правильными. Так как эти ученики запомнили это быстрее всех, можно сказать, что они хорошо усвоили тему.


3 стр.

Бухарбаева Гулжар Оспановна  
Группа №3  
Город Алматы


портфолио учителя  
3-го уровня  
15.05.2013 год

Отчет В3

ступили с презентациями, представители от выли свои мнения о защите уроков и своей работе вышам Нуржанеза Дана от четвертой баевой Майры на хорошо и предложила стно, так же работу всех участников оценила а Дауламгалиева Гулжаман, также оценила ются в среднем уровне, так же были выли при защите в следующем раз. Третьей были связаны мнений и просьб работ. аругу как все предыдущие представители ли на счет работ групп, так же сделала



виде «пирота» были вывешены на доске, и были поставлены с краю, что показывало



ашинем, тренер Асылжан Ибатовна провела яна заключалась в следующем «понимание выдвигались ответы на вопросы, почему были презентации. Каждая группа получила ие цветные клейкие листочки. Слушатели ответили группа записывала на листах цветной лист, затем вывешивали на плакат «Ковыр были». Второй этап назывался «Поиск отгадки на вопрос «Что можно изменить»», ответы, и записывали на листах цветной индивидуализация деятельности», учащиеся чтобы изменить существующую ситуацию. Проблемы с компьютерной грамотности.

4 стр.